

Departe de căile bătute

Nevoia teatrelor, a artiștilor de fapt, de a se confrunta și cu un alt public decât acela în fața căruia își desfășoară în mod curent activitatea e firească. Ea este, în fond, o expresie a dialogului, element constitutiv al artei teatrale înseși. În căutarea acestei noi confruntări, teatrele pornesc în turneu, uneori cu un singur spectacol, considerat cel mai bun, sau mai lesne deplasabil din punct de vedere tehnic. Din țară în București se aduc de obicei spectacolele socotite cele mai bune la ele acasă. Alteori se aduc mai multe, pentru a se arăta publicului Capitalei "fața" completă a Teatrului. Așa a făcut, la sfârșitul lunii mai și începutul lunii iunie, Teatrul Național din Cluj, beneficiind de înlesnirile oferite de proiectul "Trenul artiștilor".

Am asistat, în sala mare a Teatrului Național din București, la un turneu cu adevărat reprezentativ, cu un afiș alcătuit din cinci spectacole exprimând un program cultural demn de o scenă de nivel național și, totodată, dând șansa unei evaluări a posibilităților artistice ale trupei.

A început cuminte, cu o piesă românească, **Seneca sau Sfârșitul unei iubiri** de Viorel

Dorel Vișan în rolul titular din **Falstaff**

Cacoveanu, un pamflet politic îndreptat împotriva dictaturii, avându-l în centrul acțiunii pe împăratul Nero și sugerând oarecum răspunderea filozofului Seneca pentru evoluția monstruoasă a criminalului. Regia energică a lui Kincses Elemér a valorificat elementul spectaculos al dramei, în scenografia atemporală și intens colorată a Klarei Labancz, din ansamblu impunându-se, prin vigoare și mobilitate histrionică, Dorin Andone (Nero).

A continuat cu o culme de artă actricească, prin tulburătoarea

creație a Silviei Ghelan în **Regina Mamă** de Manlio Santanelli, piesă pe care Naționalul clujean a lansat-o în România (în frumoasa traducere a lui Florian Potra), regizată cu matură sensibilitate de Mona Chirilă, în scenografia poetică a lui Mihai Ciupe; partenerul mării actrițe, a fost Marius Bodochi.

Cel care primește palme de Leonid Andreev ne-a confirmat faptul că Naționalul clujean nu merge pe căile bătute ale unui repertoriu comod, căutările sale găsindu-și o materializare în curajul tinerei regizoare Anca

Bradul. Ea a intuit complexitatea piesei și a creat atmosfera unui trist "cerc al lumii", trecând dincolo de "lumea cercului". Și dacă actorii, în cea mai mare parte, au urmat-o cu fidelitate – impunându-se, între alții Cornel Răileanu –, tocmai interpretul rolului titular, Anton Tauf, ne-a creat un semn de întrebare prin rostirea inaudibilă a textului, sporind misterul care planează asupra personajului.

Am regăsit forța regizorului Victor Ioan Frunză de a vizualiza idei în cele două spectacole cu care s-a încheiat turneul: **Becket** de Jean Anouilh și **Falstaff** după Shakespeare. Primul, urmărind evoluția relației tensionate dintre cei doi eroi, de la hârjoana prietenească de la început, la ura și disperarea tragică din final, e un spectacol de teatru fizic, în care mișcarea corporală domină mișcarea ideilor fără însă a o escamota. Marius Bodochi și Balázs Attila trăiesc cu intensitate personajele.

Falstaff a încheiat turneul la o cotă înaltă de exuberanță și comunicare. Hibridul dramaturgic a dobândit coerență datorită scenografiei unitar-simbolice a Adrianei Grand și eroului principal, interpretat cu vigoare, vitalitate, forță comică și, totodată, cu reflexivitate de Dorel Vișan, care umple scena cu personalitatea sa, cu jocul său cald și vibrant.

Ce mai trebuie? Perseverență spre desăvârșire. Drumul e bun.

Margareta Bărbuță

Sf — festivaluri —

F . N . T . S . - S I B I U

Cinci ediții pentru o șansă

Pentru un oraș relativ mic, cum e Sibiu, două festivaluri cu obiect comun și perioade de desfășurare apropiate sunt – aparent doar – prea multe. Dar Festivalul Național de Teatru Studentesc, condus de Mihai Bica, directorul Teatrului "Radu Stanca", și Festivalul Internațional de Teatru al lui Constantin Chiriac nu numai că nu se exclud, ci se completează reciproc. Atât invitații, cât și sponsorii par, judecând după prezenta ediție – a cincea (24–29 aprilie) – a FNTS, să fi optat pentru cel internațional. Situație care, dacă va continua, se anunță tragică pentru teatrul românesc.

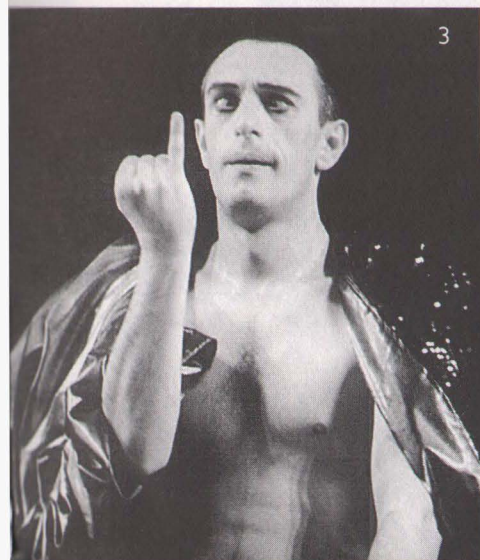
Între atâtea manifestări naționale de specialitate, FNTS este, din câte știm, singura care acordă atenție tuturor secțiilor facultăților de teatru dramatic deopotrivă. Este, cel puțin teoretic, un prilej unic pentru studenți de a se întâlni, de a se cunoaște, de a se vedea unii pe alții la lucru, de a schimba opinii și de a afla ce gândesc oamenii de meserie despre ei. Dar practic... O groază de profesioniști au lipsit. Nici studenții de la U.A.T.C. n-au apărut. Cei de la facultățile particulare de gen, nu mai puțin talentați, nu au fost nicidecum invitați.

Examenul de clasă și frag-

mente de piese prezentate au avut, categoric, unele – mai multe, altele – mai puține puncte slabe. Pentru practicieni, a-i vedea pe studenți jucând ar fi însemnat o binevenită radiografie estimativă a mișcării teatrale viitoare. Și pentru participanți ar fi fost mai ușor să corecteze acum ceea ce, din lipsă de elan ori din surplus de zel, nu le reușește. Dar aici s-a ivit o altă problemă: comunicarea. Concurenții ar fi simțit nevoia unor întâlniri oficiale directe cu publicul și cu colegii, imediat după fiecare spectacol, bunăoară. Întrucât agenda Festivalului n-a cuprins asemenea întâlniri, cu toate că organizatorii înșiși recunoșteau că ar fi fost de dorit. Cum în sală se aflau doar doi (!) gazetari, conferința de presă din penultima zi s-a transformat în mult-jinduitul schimb de păreri. Numai că dialogul a căpătat treptat o tentă belicoasă, masa juriului și studenții formând două tabere care se înfruntau, primii cu siguranța culturii, ceilalți cu impetuoșitatea și intransigența vârstei.

Greutățile cărora FNTS le tot cade victimă sunt încă rezolvabile dacă oamenii de teatru, presa, sponsorii l-ar sprijini mai mult. Căci FNTS merită să existe!

Daria Dimiu

1. Silvia Ghelan și Marius Bodochi în **Regina Mamă** de Manlio Santanelli
2. Andra Negulescu, Marius Bodochi și Balázs Attila în **Becket** de Jean Anouilh
3. Dorin Andone (Nero) în **Seneca** de Viorel Căcoveanu